

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2066,Seminarium-popularnonaukowe-Z-kamera-po-PRL-u-Filmowe-wizje-historii-w-kinie-PRL.html>
07.04.2026, 22:09

Seminarium popularnonaukowe „Z kamerą po PRL-u” - „Filmowe wizje historii w kinie PRL-u” - Warszawa, 3 kwietnia 2008 r.

03.04.2008

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie zaprasza na spotkania w ramach drugiej edycji wykładów dla nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów wybierających tematy związane z filmem i historią najnowszą do ustnej prezentacji maturalnej z języka polskiego. Spotkania odbywają się w cyklu miesięcznym. Przedstawiają peerelowską rzeczywistość poprzez: materiały archiwalne Polskiej Kroniki Filmowej; filmy dokumentalne, które zrealizowali wybitni twórcy polskiej szkoły dokumentu, np. Jerzy Bossak, Andrzej Munk, Jerzy Hoffman, Krzysztof Kiesłowski, Kazimierz Karabasz, Marcel Łoziński czy Andrzej Trzos-Rastawiecki; filmy fabularne - oprócz arcydzieł polskiego kina pokazywane są także fragmenty filmów o jednoznacznie propagandowym zabarwieniu. Każdy wykład ilustrowany jest pokazem multimedialnym.

3 kwietnia 2008 odbyło się spotkanie na temat: „Filmowe wizje historii w kinie PRL-u”

Prowadzący zajęcia dr hab. Piotr Zwierzchowski przypomniał, że formuła filmu historycznego była obecna już w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Po zakończeniu II wojny światowej kino historyczne nie istniało. Sytuacja ta zmieniła się w 1949 r.

Polski film historyczny w kinie PRL-u chętnie odwoływał się do narodowych mitów, umacniając je lub polemizując z nimi. Wybór podejścia uzależniony był od intencji autora, przy czym należy przez to rozumieć zarówno indywidualne decyzje artysty, jak i potrzeby producenta filmu (a więc w tamtych realiach: państwa). Film historyczny umożliwiał odwołanie się do tej części pamięci, która była ważnym elementem tożsamości narodowej, akceptowanym przez społeczeństwo. Pozwalał też na ucieczkę od teraźniejszości, maskując rozmaite intencje twórców: z jednej strony wplatających ideologię w przekaz historyczny i tworzących w ten sposób tradycję oraz uzasadniających ciągłość narodu w celu legitymizacji władzy, z drugiej - unikających cenzury i przekazujących komunikat możliwy do odczytania przez przynajmniej część widzów.

Wykład uzupełniony został pokazem fragmentów następujących filmów: „Podhale w ogniu” (1955), reż. Jan Batory, Henryk Hechtkopf; „Krzyżacy” (1960), reż. Aleksander Ford; „Popioły” (1965), reż. Andrzej Wajda; „Gniazdo” (1974), reż. Jan Rybkowski; „Bolesław Śmiały” (1972), reż. Witold Lesiewicz; „Kazimierz Wielki” (1976), reż. Ewa i Czesław Petelscy; „Zamach stanu” (1980), reż. Ryszard Filipiński; „Magnat” (1986), reż. Filip Bajon.

Propozycje tematów seminarium umieszczone są w [ofercie edukacyjnej](#) na stronie internetowej Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

